

17.4.2024

A9-0003/99

Изменение 99

Драгош Пъслару

от името на комисията по заетост и социални въпроси

Доклад

A9-0003/2024

Луция Дюриш Николсонова

Европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания

(COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Предложение за директива

–

ИЗМЕНЕНИЯ, ВНЕСЕНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ*

към предложението на Комисията

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2024/...

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от...

за установяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1 и член 62, член 91 и член 21, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

---

* Изменения: нов или изменен текст се обозначава с получер курсив; заличаванията се посочват със символа **■**.

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,
като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,
в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

---

¹ ОВ С, С/2024/1595, 5.3.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1595/oj>

² ОВ С , , стр. .

³ Позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от ... .

като имат предвид, че:

- (1) **█** Съюзът се основава на ценностите на човешкото достойнство, свободата, **равенството** и зачитането на правата на човека, и е поел ангажимент за борба с дискриминацията, включително на основата на увреждане, както е посочено в Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Хартата на основните права (Хартата) **и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания**⁴ (**КПХУ на ООН**).
- (2) С член 26 от Хартата Съюзът признава и зачита правото на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват тяхната автономност, социалната и професионалната им интеграция и участието им в живота на общността.
- (3) Всеки гражданин на Съюза има основното право да се движи и пребивава свободно на територията на държавите членки при спазване на ограниченията и условията, предвидени в ДЕС и ДФЕС, и на мерките, приети за тяхното прилагане. **В член 18 от КПХУ на ООН също се признават правата на хората с увреждания, наред с другото, на свободно придвижване и на свободен избор на местоживееене наравно с всички останали.**

---

⁴ **ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 37.**

- (4) Според Съда на Европейския съюз гражданството на Съюза е предназначено да бъде основният статут на гражданите на държавите членки, когато упражняват правото си да се движат и да пребивават на територията на държавите членки, като позволява на тези, които се намират в същото положение, да получат в приложното поле *ratione materiae* на ДФЕС, независимо от гражданството им и без да се засягат изрично предвидените в това отношение изключения, същото правно третиране.
- (5) Съюзът е страна по **КПХУ на ООН** и е обвързан от нейните разпоредби, които са неразделна част от правния ред на Съюза в рамките на неговите компетенции. Всички държави членки са страни по КПХУ на ООН и са обвързани от нея в рамките на своите компетенции. ***Въпреки че Съюзът и всички държави членки са подписали и ратифицирали КПХУ на ООН, необходимо е да се постигне напредък по отношение на равенството на хората с увреждания както на равнището на Съюза, така и във всички държави членки.***

- (6) ***В КПХУ на ООН се признава, че хората с увреждания включват лица с трайна физическа, психическа, интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни свързани с окръжаващата ги среда, административни, технологични и социални пречки може да доведе до дискриминационно третиране. Поради това целта на КПХУ на ООН е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички човешки права и основни свободи от страна на всички хора с увреждания, без каквато и да било дискриминация, и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство, самостоятелността на индивида, включително свободата на личен избор и неговата независимост, като по този начин се гарантира тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото, равноправно с останалите. В КПХУ на ООН също така се признава, че е важно да се зачитат различията и да се приемат хората с увреждания като част от човешкото многообразие и човешкия род, както и че е необходимо да се предприемат подходящи мерки, за да се гарантират равни възможности и достъпност за хората с увреждания. В КПХУ на ООН се посочва, че жените и момичетата с увреждания са подложени на множество форми на дискриминация и се предвижда държавите – страни по конвенцията, да предприемат мерки, за да се гарантира, че те могат да упражняват пълноценно и равноправно всички човешки права и основни свободи. В КПХУ на ООН се признават също трудностите, пред които са изправени хората с увреждания, подложени на множество или утежнени форми на дискриминация въз основа на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален, етнически, общностен или социален произход, имотно състояние, място на раждане, възрастов или друг статус.***

- (7) Европейският стълб на социалните права⁵, провъзгласен съвместно от Европейския парламент, Съвета и Комисията в Гьотеборг на 17 ноември 2017 г. („стълбът“), предвижда, в принцип 3, че всеки, независимо, наред с другото, от увреждането си, има право на равно третиране и равни възможности в областта на **заетостта, социалната закрила, образованието и** достъпа до стоки и услуги, които са на разположение на обществеността, **както и че следва да се стимулират равните възможности за по-слабо представените групи**. Освен това в стълба, в принцип 17, се признава, че хората с увреждания имат право на **подпомагане на доходите, което осигурява достоен живот**, услуги, които им дават възможност да участват в обществото, **и работна среда, приспособена към техните нужди**.
- (8) **Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., приета със съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., има за цел да се справи с разнообразните предизвикателства, пред които са изправени хората с увреждания, и да постигне напредък във всички области на КПХУ на ООН, както на равнището на Съюза, така и на национално равнище.**
- (9) Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета⁶ има за цел да подобри достъпа до определени продукти и услуги чрез премахване и предотвратяване на пречките, породени от различаващите се изисквания за достъпност в държавите членки, като по този начин се допринася за повишаване на наличността на достъпните продукти и услуги на вътрешния пазар, включително достъпа до уебсайтове и услуги, базирани на мобилни устройства, по отношение на определени обществени услуги, и за подобряване на достъпността на съответната информация. ■ Освен това Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета⁷ има за цел да се подобри достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественения сектор.

---

⁵ ОВ С 428, 13.12.2017 г., стр. 10.

⁶ Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70).

⁷ Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественения сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).

(10) Освен това законодателството на Съюза гарантира и правото на недискриминация при достъпа до транспорт и други права. Примери за такива права са правото на пътниците с увреждания и с намалена подвижност да получават безплатна помощ при пътуване с въздушен, железопътен, воден или автобусен транспорт, установено съответно с регламенти (ЕО) № 1107/2006⁸, (ЕС) 2021/782⁹, (ЕС) № 1177/2010¹⁰ и (ЕС) № 181/2011¹¹ на Европейския парламент и на Съвета. Правото на Съюза, по-специално Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹², също така дава възможност на държавите членки да предвидят намалени такси или такси за ползване на пътища, мостове или тунели, подлежащи на пътно таксуване, както и освобождаване от задължението за плащане на такива такси или такси за ползване за всяко превозно средство, използвано или притежавано от лице с увреждания.

---

⁸ Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).

⁹ Регламент (ЕС) 2021/782 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 172, 17.5.2021 г., стр. 1).

¹⁰ Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1).

¹¹ Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).

¹² Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно таксуването на превозни средства за използване на пътни инфраструктури (ОВ L 187, 20.7.1999 г., стр. 42)

- (11) Хората с увреждания могат също така да подадат заявление до компетентните органи **или служби** в държавата членка, в която пребивават, за признаване на статута им на лица с увреждания, тъй като това е въпрос от компетентността на държавите членки. **Процедурите** за оценка на уврежданията **се различават** в отделните държави членки. Когато компетентните органи **или служби** признаят статут на лице с увреждания на подалото заявление лице, те могат да издадат удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът на лице с увреждания на подалото заявление лице. **В държавите членки, в които няма установена дефиниция за статут на лице с увреждания, правата на ползване на специфични услуги поради увреждане, могат да се използват, когато се предоставят услуги или обезщетения на хора с увреждания.**

- (12) *В КХПУ на ООН се признава, че дискриминацията и социалното изключване, на които са подложени хората с увреждания, са резултат по-скоро от пречки в заобикалящата ги среда и пречки, създадени от системата и нагласите в обществото, отколкото от самото им увреждане. Поради липсата на взаимно признаване на статута на лице с увреждания между държавите членки хората с увреждания често се сблъскват със специфични и значителни трудности и пречки при упражняването на основните си права на равно третиране, недискриминация и свободно движение. Такъв е по-специално случаят с краткосрочния престой или посещенията в друга държава членка по смисъла на член 6 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹³, който предвижда, че гражданите на Съюза и членовете на техните семейства имат право да пребивават в друга държава членка за срок до три месеца, без да подлежат на каквито и да било условия или формалности, различни от изискването за притежаване на валидна лична карта или паспорт. За срокове, по-дълги от три месеца, член 7 от посочената директива изисква да бъдат изпълнени допълнителни условия и в този случай член 8 от посочената директива предвижда, че приемащата държава членка може да поиска от гражданите на Съюза да се регистрират пред съответните органи.*

---

¹³ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

- (13) Освен когато в законодателството е предвидено друго или между държавите членки е договорено друго, увреждането **■** на хора с увреждания, които се преместват за по-дълги периоди в други държави членки с цел заетост, образование или други цели, може да бъде оценено и официално признато от компетентните органи **или служби** в другата държава членка и тези хора могат да получат удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава техният статут на лица с увреждания, **или решение относно правото на ползване на специфични услуги поради увреждане**, в съответствие с приложимите правила на въпросната държава членка.
- (14) **За да се насърчи свободното движение на хората с увреждания, участващи в програма на Съюза за мобилност, следва да се гарантира непрекъснат равен достъп до специални условия или преференциално третиране или до условия и съоръжения за паркиране чрез използването на европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания за срока на действие на тази програма. Програмите на Съюза за мобилност обхващат програми, създадени от Съюза в подкрепа на мобилността на лица за определен период към друга държава членка с цел образование, обучение, професионални, граждански или културни цели, като например програма „Европейски корпус за солидарност“ или „Еразъм +“, създадена съответно с регламенти (ЕС) 2021/888¹⁴ и (ЕС) 2021/817¹⁵ на Европейския парламент и на Съвета.**

---

¹⁴ Регламент (ЕС) 2021/888 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма „Европейски корпус за солидарност“ и за отмяна на регламенти (ЕС) 2018/1475 и (ЕС) № 375/2014 (ОВ L 202, 8.6.2021 г., стр. 32).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на „Еразъм+“ – програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013 (ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 1).

- (15) Въпреки това хората с признат статут на лица с увреждания **или право на ползване на специфични услуги поради увреждане, когато** посещават или пътуват за кратък период от време до държава **членка**, различна от тази, в която пребивават, **редовно** се сблъскват със значителни трудности **и пречки, когато** статутът им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане** не се признава в държавата членка, до която пътуват или която посещават, и ако не притежават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане** в приемащата държава членка, за да се възползват от специалните условия или преференциално третиране, предлагани там. **По-специално хората с увреждания, които не са видими, често се сблъскват със специфични трудности, когато по време на пътуване или посещение в друга държава членка от тях се иска да докажат своето увреждане.**
- (16) Хората с увреждания, посещаващи или пътуващи до друга държава членка, са поставени в **значително** неблагоприятно положение при упражняването на правата си на свободно движение в сравнение с хората **без увреждания, както и с хората с увреждания**, които притежават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане** в държавата членка, до която пътуват или която посещават.

- (17) Освен това незнанието дали или до каква степен могат да бъдат признати статутът им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане**, както и официалните документи за признаване на този статут или право ■, когато посещават или пътуват до друга държава членка, поражда **значителна** несигурност за хората с увреждания. **Ограничената информация онлайн относно специфичните им права и наличните предимства изостря този проблем.** В крайна сметка е възможно това да възпре хората с увреждания да упражняват правата си на свободно движение **и на пълноценно и ефективно участие и интеграция в обществото.**
- (18) **В редица петиции, изпратени до Европейския парламент, гражданите на Съюза изразиха загриженост относно липсата на взаимно признаване на уврежданията в целия Съюз и поискаха въвеждането на карта за хора с увреждания за целия Съюз.**

- (19) Наред с *различните видими и невидими*, физически, *социални* и други пречки пред достъпа до обществени и частни пространства *и услуги, липсата на разумни улеснения и* високите разходи са ключови фактори, които възпират много хора с увреждания да пътуват. Хората с увреждания имат специфични нужди, които *водят до допълнителни разходи, свързани с тяхното увреждане*, и които могат да изискват *използването на* лица, които ги придружават или подпомагат, включително лица, признати за лични асистенти в съответствие с националното право или практика, *или от преводачи на жестомимичен език или животни придружители*, което прави пътните им разходи по-високи от тези на хората без увреждания. Липсата на признаване на статута на лице с увреждания *или на правото на ползване на специфични услуги поради увреждане* в други държави членки може да ограничи достъпа на тези хора до специални условия или преференциално третиране или до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, като например свободен достъп или намалени тарифи, *места с предимство в общественя транспорт и запазени места за паркиране*, и оказва въздействие върху техните пътни разходи, живот, *социална и икономическа интеграция и лична автономност. Освен това широко разпространеното непознаване на политиките за психосоциална, когнитивна, физическа или сензорна достъпност може да доведе до дискриминационно поведение спрямо хората с увреждания.*

- (20) Преференциалното третиране, като лична помощ, приоритетен достъп или **възможността за избягване на чакането на опашка**, независимо дали се предлагат срещу възнаграждение или не, **често е** важно, за да могат хората с увреждания да получат достъп до различни услуги, дейности и съоръжения и **да се възползват в пълна степен от** тях. Въпреки това, поради липсата на **взаимно** признаване в държавата членка, която посещават или до която пътуват, на статута им на лица с увреждания или **на правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане** и на издадените в други държави членки официални документи, с които се признава този статут или право **■**, хората с увреждания може да не са в състояние да се ползват от специалните условия или преференциалното третиране, предлагани от публични органи или частните оператори в тези държави членки на притежателите на издадено в държавата членка, до която пътуват или която посещават, удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или други официални документи, с които се признава статутът им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане**.

- (21) **Макар и доброволен по характер и ограничен по обхват**, пилотният проект за картата на ЕС за хора с увреждания, стартиран през 2016 г. и проведен в осем държави членки, демонстрира, **че улесняването на взаимното признаване на статута на лице с увреждания или на правото на ползване на специфични услуги поради увреждане между държавите членки осигури** предимства за хората с увреждания по отношение на достъпа до специални услуги или преференциално третиране във връзка с услуги в областта на културата, развлекателните дейности, спорта, а в някои случаи и транспорта, и за подпомагането на трансграничното им придвижване в Съюза за кратък период от време **и показва, че целите на картата продължават да отговарят на настоящите нужди на хората с увреждания**. Освен това пилотният проект обхваща и други примери за услуги, дейности и съоръжения, чрез които се предлагат специални условия или преференциално третиране на хората с увреждания.
- (22) Въз основа на статута си на лица с увреждания **или правото си на ползване на специфични услуги поради увреждане** хората с увреждания могат да подадат заявление до компетентните органи **или служби** в държавата членка, в която пребивават, така че да им бъде издадена карта за паркиране за хора с увреждания, с която се признава правото на определени условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания. Всяка държава членка е въвела процедура за подаване на заявление, на местно, регионално или национално равнище, за получаване на карта за паркиране за хора с увреждания или за лица, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания, включително лични асистенти, както и критериите, които трябва да бъдат изпълнени, за да се отговори на условията за допустимост.

(23) В Препоръка 98/376/ЕО¹⁶ на Съвета се предоставя европейски модел на карта за паркиране за хора с увреждания, който улеснява признаването на такива карти за паркиране във всички държави членки. Същевременно **поради необвързващия ѝ характер**, прилагането **на тази препоръка** и включването на специфични национални допълнения или отклонения от препоръчания модел, доведоха до създаването на множество различни карти за **паркиране** за хората с увреждания. Това различие затруднява трансграничното признаване на тези карти за паркиране във всички държави членки, като възпрепятства достъпа на хората с увреждания до предоставяните в други държави членки **специфични** условия и съоръжения за паркиране, запазени за притежателите на карта за паркиране за хора с увреждания. Освен това посочената препоръка не бе актуализирана, така че да се отрази текущото развитие на технологиите и цифровизацията. Държавите членки **също така срещнаха** проблеми, свързани с измами и подправяне по отношение на картите за паркиране за хора с увреждания, тъй като форматът обикновено е доста прост и лесен за подправяне и на практика е различен във всяка държава членка, което затруднява проверката. **С оглед на настоящата директива, която предвижда правно обвързващи правила, които уреждат по-подробно тази област, Препоръка 98/376/ЕО вече не постига своите цели. Държавите членки обаче следва да могат да позволят картите за паркиране за хора с увреждания, издадени преди датата на прилагане на мерките за транспониране на настоящата директива в съответствие с посочената препоръка, да имат същото действие като европейската карта за паркиране за хора с увреждания на тяхна територия.**

---

¹⁶ Препоръка 98/376/ЕО на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картите за паркиране за хората с увреждания (ОВ L 167, 12.6.1998, стр. 25).

- (24) С цел да се улесни достъпът на хората с увреждания до специални условия или преференциално третиране, свързани с услуги, **включително услуги за пътнически превоз**, дейности и съоръжения, **и в случаите** когато не се предоставят срещу възнаграждение, в държави членки, различни от тази, в която пребивават, следва да се преодолеят оставащите пречки и трудности при пътуване или посещаване на друга държава членка, произтичащи от липсата на **взаимно** признаване на статута им на лица с увреждания **или правото им на ползване на специфични услуги поради увреждане** и на официалните документи за признаване на този статут или право ■, издадени в други държави членки, както и на правата на паркиране.
- (25) Поради това, с цел да се улесни упражняването от страна на хората с увреждания ■ на правата на достъп до специални условия или преференциално третиране, предлагани от публични органи или частни оператори, **когато посещават или пътуват до друга държава членка за краткосрочен престой**, без дискриминация на основата на гражданство наравно с хората с увреждания в тази държава членка, както и с цел да се улесни използването на **всички видове** транспорт и ползването на условията и съоръженията за паркиране, запазени за хора с увреждания на същата основа, както в тази държава членка, е необходимо да се установят рамката, правилата и общите условия, включително общ стандартизиран модел, за европейска карта за хора с увреждания като доказателство за признат статут на лице с увреждания **или с право на ползване на специфични услуги поради увреждане**, и за европейска карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство за признатото им право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания. **Освен това държавите членки следва да могат да решат да прилагат настоящата директива по отношение на лица, които имат признат статут на лице с увреждания или право на ползване на специфични услуги поради увреждане за периоди, по-дълги от краткосрочния престой.**

- (26) Взаимното признаване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания следва да улесни и гарантира достъпа на хората с признат статут на лица с увреждания **или право на ползване на специфични услуги поради увреждане** в дадена държава членка до специални условия или преференциално третиране, предлагани от публични органи или частни оператори във връзка с различни услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, както и достъпа до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, **и, когато е приложимо, придружаващи или подпомагащи ги лица, включително лични асистенти**, при равни условия като предвидените въз основа на национални удостоверения за хора с увреждания, карти за хора с увреждания или други официални документи, с които се признава статутът на лице с увреждания, **когато такива официални документи са налице**, както и карти за паркиране за хора с увреждания, издадени от компетентните органи **или служби** в приемащата държава членка.
- (27) Освен условията и съоръженията за паркиране, услугите, дейностите и съоръженията, обхванати от настоящата директива, се отнасят до голямо разнообразие от постоянно променящи се дейности, включително такива, които не се предлагат срещу възнаграждение, от публични органи или частни оператори, било то задължително, въз основа на национални или местни правила или правни задължения, или доброволно, по-специално от частни оператори, в различни области на политиката като културата, развлекателните дейности, туризма, спорта, обществения и частния транспорт, и **обучението**.

- (28) Примерите за специални условия или преференциално третиране включват безплатен достъп, намалени тарифи, намалени такси или такси за ползване на пътища, мостове или тунели, подлежащи на пътно таксуване, приоритетен достъп, **достъп до зони с ограничено движение и пешеходни зони, места с предимство в обществения транспорт**, определени **и достъпни** места за сядане в **обществения транспорт**, паркове и други обществени зони, достъпни места за сядане в рамките на културни или обществени мероприятия, лична помощ, животни придружители, **като кучета водачи или кучета помощници за хора с увреждания, включително лица със зрителни увреждания**, помощ на плажа за влизане във водата, подкрепа, като например достъп до брайлов шрифт, аудиогидове или жестомимичен превод, осигуряване на помощни средства или съдействие, отдаване под наем на инвалидна количка, отдаване под наем на плаваща инвалидна количка, получаване на туристическа информация в достъпни формати, и използване на скутер за придвижване по пътища или на инвалидна количка по велосипедните алеи без налагане на глоба. **Примерите за условия и съоръжения за паркиране** включват **безплатни или** по-големи съоръжения за паркиране или запазени места за паркиране, **както и достъп до зони, където движението е ограничено до определени превозни средства в съответствие с националното право, например зони с ниски емисии.** Що се отнася до услугите за пътнически превоз **с въздушен, железопътен, воден или автобусен транспорт**, в допълнение към специалните условия или преференциалното третиране, предлагани на хората с увреждания, **животните придружители, като кучета водачи или кучета помощници за хора с увреждания, включително лица със зрителни увреждания**, личните асистенти, **преводачи на жестомимичен език** или други лица, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания или с намалена подвижност, пътуват безплатно или **на намалена цена, и** ползват по възможност седящо място до лицето с увреждания, което придружават. **Лицата, които придружават или подпомагат хората с увреждания, се определят от самите хора с увреждания или от техните законни настойници и могат да се сменят ad hoc в зависимост от изискванията на хората с увреждания.**

- (29) *Личните асистенти придружават или подпомагат хора с увреждания или извършват дейности от ежедневието, ако е необходимо, в рамките на договорни отношения, в съответствие с националното право или практика, като целта им е да насърчават самостоятелността на индивида, да улесняват живота в общността и да способстват за воденето на независим живот на хората с увреждания. Личните асистенти, независимо от тяхното гражданство, следва да могат да придружават или подпомагат хората с увреждания, като използват европейска карта за хора с увреждания или европейска карта за паркиране за хора с увреждания, когато пътуват или посещават държава членка, различна от тази, в която пребивават, при условие че имат право да се движат в рамките на Съюза съгласно приложимото право на Съюза и национално право.*
- (30) *Съгласно съответното право на Съюза, когато е приложимо, държавите членки следва да гарантират, че операторите на трансгранични услуги за пътнически превоз предоставят, в съответствие с регламенти (ЕС) № 181/2011 и (ЕС) № 1177/2010, или предоставят при поискване, съгласно Регламент (ЕС) 2021/782, ясна информация на пътниците, притежаващи европейска карта за хора с увреждания, в момента на закупуване на билет за пътуване относно специалните условия или преференциалното третиране, които се прилагат за различните части на операциите по време на пътуването, за да се избегне ситуация, при която пътниците, притежаващи европейска карта за хора с увреждания, се оказват без валиден документ за пътуване, при влизане в друга държава членка в рамките на една и съща транспортна услуга.*

- (31) Издаването, *подновяването и отнемането* на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания в дадена държава членка трябва да се определя от настоящата директива заедно с приложимите *правила*, процедури и компетенции на съответната държава членка за оценка и признаване на статута на лица с увреждания *или право на ползване на специфични услуги поради увреждане*, и правата на паркиране за хората с увреждания. *Когато държавите членки издават пряко европейска карта за хора с увреждания, те следва да поискат съгласието на съответното лице.*
- Издаването и подновяването на европейска карта за хора с увреждания следва да бъде безплатно, докато за повторното издаване на такава карта, в случай на загуба или повреждане, може да се заплаща такса. Издаването и подновяването на европейска карта за паркиране за хора с увреждания следва да бъде безплатно или да подлежи на такса. Евантуалните такси, събирани за повторното издаване на европейска карта за хора с увреждания в случай на загуба или повреждане или за издаването и подновяването на европейска карта за паркиране за хора с увреждания, не следва да надвишават съответните административни разходи, нито да се определят на равнище, което да възпрепятства или обезкуражава хората с увреждания да придобиват първоначално или повторно такива карти.*

(32) В допълнение към физическата версия *на европейската карта за хора с увреждания* държавите членки следва да предвидят цифрова версия на картата *и следва да могат да предвидят цифрова версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, след като техническите спецификации бъдат определени чрез актове за изпълнение.* Тези спецификации следва да се основават на опита от предишната и текущата работа на европейско равнище във връзка с цифровизацията на сертификатите и документите, като например цифровия COVID сертификат на ЕС, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/953 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷, и следва да позволят използването на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране *за хора с увреждания чрез портфейл* за цифрова самоличност *на равнището на Съюза.* Хората с увреждания следва да бъдат *информирани за тези възможности и да имат свободата да решат* да използват *физическата или* цифровата *версия на европейската карта за хора с увреждания, или и двете.* В държавите членки, в които физическата версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания е допълнена с цифрова версия, хората с увреждания следва да могат да поискат издаването на физическата версия на картата *и, ако желаят, както на цифровата, така и на физическата версия на картата.*

---

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/953 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2021 г. относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) с цел улесняване на свободното движение по време на пандемията от COVID-19 (ОВ L 211, 15.6.2021 г., стр. 1).

- (33) Издаването на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания предполага обработването на лични данни, включително по-специално данни за статута на лице с увреждания на притежателя на картата, които представляват „данни за здравословното състояние“, както е посочено в член 4, точка 15 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸ и са специална категория лични данни по смисъла на член 9 от този регламент. Всеки случай на обработване на лични данни в контекста на настоящата директива трябва да е в съответствие с приложимото право относно защитата на данните, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679. При транспонирането на настоящата директива държавите членки трябва да гарантират, че националното законодателство включва подходящи гаранции, приложими за обработването на лични данни, а именно специални категории лични данни. Държавите членки следва също така да гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива.
- (34) Държавата членка, която отговаря за издаването на европейската карта за хора с увреждания или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, следва да бъде тази, в която лицето обичайно пребивава **в съответствие с правото на Съюза и получава оценка на статут на лице с увреждане или право на ползване на специфични услуги поради увреждане** █. Притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания следва да могат да използват картите по време на престоя си във всяка друга държава членка.

---

¹⁸ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

- (35) *Европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания* имат за цел да *улеснят всички хора с увреждания да* упражняват ефективно изцяло правата си на свободно движение и също така да се ползват от *равен достъп до специални условия или преференциално третиране или до условия и съоръжения за паркиране по отношение на* услугите, дейностите и съоръженията, предлагани от държавите членки, включително когато не се предлагат срещу възнаграждение. *Такъв е по-специално случаят с хората с увреждания* ■ , които пътуват или посещават друга държава членка с цел *работа или обучение*.
- (36) Предвидената рамка за взаимно признаване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания не засяга компетенциите на дадена държава членка да оценява и признава статута на лице с увреждания *или правото на ползване на специфични услуги поради увреждане, или* да предлага специални условия или преференциално третиране, като например свободен достъп до или намалени тарифи за определени услуги за хора с увреждания, *включително използващите животни придружители*, или на лицата, придружаващи или подпомагащи хората с увреждания, включително лични асистенти. Тя нито *налага задължение на публичните органи или частните оператори да въвеждат специални условия или преференциално третиране на хората с увреждания, нито създава централизиран списък на Съюза на специалните условия или преференциалното третиране на притежателите на европейска карта за хора с увреждания във всички държави членки. Публичните органи и частните оператори могат да предлагат определени специални условия или преференциално третиране само на конкретна група лица с увреждания в зависимост от нуждите на тази конкретна група*.

(37) *Европейската карта за хора с увреждания може да бъде поискана като доказателство за статут на лице с увреждане, за да се предостави достъп при равни условия до всякакви специални условия или преференциално третиране по отношение на услуги, дейности или съоръжения, включително когато не се предлагат срещу възнаграждение, предлагани или запазени за хора с увреждания или за придружаващите и подпомагащите ги лица, включително техните лични асистенти, попадащи в обхвата на настоящата директива.*

Европейската карта за хора с увреждания обаче не следва да се изисква като доказателство за наличие на увреждане, за да може да се получи достъп или да се упражняват права, предвидени в другиправни актове на Съюза или в националното право, включително тези, които предлагат специфични обезщетения, специални условия или преференциално третиране, които не попадат в обхвата на настоящата директива. Когато в съответствие с правото на Съюза се изисква удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания, европейската карта за хора с увреждания не следва да се изисква като доказателство за увреждане, освен ако държава членка не реши да обедини националното си удостоверение за хора с увреждания, картата за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания с европейската карта за хора с увреждания.

(38) Настоящата директива не се прилага за социалноосигурителни обезщетения съгласно регламенти (ЕО) № 883/2004¹⁹ и (ЕО) № 987/2009²⁰ на Европейския парламент и на Съвета, специални парични обезщетения, зависещи или независещи от вноски, или обезщетения в натура в областта на социалната сигурност, социалната закрила или заетостта или социално подпомагане, обхванато от член 24, параграф 2 от Директива № 2004/38/ЕО. Тъй като целта на настоящата директива е да улесни равния достъп до специални условия или преференциално третиране на хората с увреждания, когато пътуват до друга държава членка или я посещават с цел краткосрочен престой, настоящата директива също така не се прилага за платени или неплатени услуги, които се предоставят за дългосрочно приобщаване, хабилитация или рехабилитация на хора с увреждания, или за специални условия или преференциално третиране за достъп до услуги, предлагани на хора с увреждания, с оглед на техните индивидуални нужди и при изпълнението на допълнителни критерии, въз основа на индивидуална оценка или решение относно правото на ползване на специфични услуги поради увреждане, които се различават от услугите, предоставяни на лица с увреждания, които не отговарят на такива допълнителни критерии. Прилагането на настоящата директива обаче не следва да се използва за изключване от приложното поле на настоящата директива на специални условия или преференциално третиране, които вече се предлагат на хора с увреждания, като се поставят в зависимост от изпълнението на допълнителни критерии.

---

¹⁹ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1).

²⁰ Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1).

- (39) За да се повиши осведомеността и да се улесни достъпът на *хората с увреждания* до специални условия или преференциално третиране по време на пътуване или посещение в друга държава членка, цялата съответна информация по отношение на условията, правилата, практиките и процедурите, приложими за получаване на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания и последващото ѝ използване, следва да бъде предоставена публично **от държавите членки** по ясен, изчерпателен, лесен за ползване начин и в достъпни формати за хората с увреждания, като се спазват съответните изисквания за достъпност на услугите, установени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882, **включително жестомимичен превод, брайлов шрифт, помощни формати и аудио/аудио характеристики. Държавите членки следва да се стремят да гарантират, че тази информация не надвишава ниво на сложност над ниво В1 (средно) от Общата европейска референтна рамка за езиците на Съвета на Европа.**
- (40) **Комисията следва да създаде специална уебстраница на Съюза. Тази уебстраница на Съюза следва да съдържа връзка към националния уебсайт на всяка държава членка. Уебстраницата на Съюза следва да е достъпна на всички официални езици на Съюза, на международния жестомимичен език и на националните жестомимични езици на държавите членки, както и в достъпни и лесни за четене формати съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, изложени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882. Информацията на тази уебстраница следва да е лесно разбираема и да не надвишава ниво на сложност, по-високо от ниво В1 (средно ниво) от Общата европейска референтна рамка за езиците на Съвета на Европа.**

(41) *Поради неразбиране, комуникационни бариери или липса на осведоменост хората с увреждания, особено с увреждания, които не са видими, не винаги получават най-подходящата подкрепа и улеснения за своето увреждане, включително при пътуване с общественя транспорт или контакт с национални органи, или при извънредни ситуации. За да се стимулират доставчиците на услуги и да се улесни достъпът на хората с увреждания до специални условия или преференциално третиране, държавите членки следва да повишават осведомеността относно съществуването и използването на европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания сред публичните органи и частните оператори и следва да ги насърчават да предлагат на хората с увреждания на доброволна основа специални условия или преференциално третиране. По-специално държавите членки могат да насърчават публичните органи и частните оператори чрез предоставянето, например, на информация относно възможните специални условия или преференциално третиране, които се предлагат, както и чрез предоставянето на обучение за повишаване на осведомеността относно уврежданията, за да се гарантират уместността, ефективността и приобщаващият характер на всички предлагани специални условия или преференциално третиране. Държавите членки следва да се стремят да разработват, прилагат и оценяват всички такива мерки, като се консултират с хората с увреждания и техните представителни организации.*

- (42) *Публичните органи, които предлагат специални условия или преференциално третиране или условия и съоръжения за паркиране на хора с увреждания, следва да направят тази информация публично достъпна по ясен, изчерпателен, лесен за ползване начин и в достъпни формати, включително чрез официалните уебсайтове на публичните органи, ако има такива, или чрез всякакви други подходящи средства, в съответствие с приложимите изисквания за достъпност на услугите, изложени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882, включително жестомимичен превод, брайлов шрифт, помощни формати и аудио/аудио характеристики. Частните оператори, които предлагат специални условия или преференциално третиране или условия и съоръжения за паркиране на хората с увреждания, също следва да бъдат насърчавани да предоставят публичен достъп до тази информация по ясен, изчерпателен, лесен за ползване начин и в достъпни формати.*
- (43) *Държавите членки, с подкрепата на Комисията, следва да предприемат всички необходими стъпки, за да предотвратят всякакъв риск от подправяне или измами във връзка с европейската карта за хора с увреждания или с европейската карта за паркиране за хора с увреждания и следва активно да се борят с неправомерното издаване, неправомерното използване и подправянето на тези карти. Държавите членки следва да обменят информация по такива случаи, за да се гарантира взаимно доверие между държавите членки, тъй като взаимното признаване на статута на лица с увреждания стои в основата на европейската карта за хора с увреждания. Държавите членки следва да гарантират, че всички мерки, предприети за предотвратяване на риска от подправяне или измама, следва да зачитат правата на хората с увреждания и не следва да водят до тяхното стигматизиране. Държавите членки следва да се консултират с хората с увреждания и техните представителни организации при разработването и прилагането на тези мерки.*

- (44) За да се гарантира правилното прилагане на настоящата директива, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на настоящата директива чрез определяне на цифровите *характеристики за физическите* версии на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, **■** с цел *предотвратяване и борба с измамите* и чрез изменение на *полетата за данни* на стандартизирания формат *на картите, посочени в настоящата директива, когато такива изменения са необходими, с цел да се адаптира форматът към техническото развитие, да се предотвратят подправянето и измамите или да се преодолеят злоупотребите или неправилната употреба* и да се гарантира оперативната съвместимост.
- (45) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на *определянето на достъпната цифрова версия на европейската карта за хора с увреждания и на достъпната цифрова версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания за държавите членки, които решат да допълнят физическата ѝ версия с цифрова, както и по отношение на установяването на общи технически спецификации за сигурността и цифровите характеристики и във връзка с въпросите на оперативната съвместимост на физическата версия на картите*. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²¹.

---

²¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (46) *В съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета²² при изготвянето на делегирани актове или актове за изпълнение, които оказват въздействие върху защитата на правата и свободите на физическите лица във връзка с обработването на лични данни, Комисията трябва да се консултира с Европейския надзорен орган по защита на данните. Комисията може също така да се консултира с Европейския комитет по защита на данните, когато тези актове са от особено значение за защитата на правата и свободите на физическите лица във връзка с обработването на лични данни.*
- (47) Държавите членки следва да гарантират наличието на адекватни и ефективни средства, за да се осигури спазването и прилагането на настоящата директива, и следва да установят подходящи средства за защита, включително проверки на съответствието и административни *или* съдебни процедури, за да се гарантира, че хората с увреждания, придружаващите или подпомагащите ги лица, включително лични асистенти, както и публичните органи, *като органите за равно третиране*, частните сдружения, организации, *по-специално представителни организации на хората с увреждания*, или други правни субекти, които имат законен интерес *да осигурят спазването на настоящата директива*, са в състояние да предприемат действия от името *или в подкрепа* на лице с увреждания, *с негово одобрение, в съответствие с* националното право *и практика*. Държавите членки следва да *гарантират, че при прилагането на тези средства се вземат предвид член 13 от КПХУ на ООН и принципът на разумни улеснения, определен в член 2 от КПХУ на ООН.*

---

²² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (48) Държавите членки следва да предприемат подходящи мерки в случай на нарушение или неспазване на задълженията, установени в настоящата директива и правата, попадащи в рамките на нейния обхват. **Подходящите мерки следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи** и биха могли да бъдат административни и финансови, например **предупреждения**, глоби или изплащане на **подходящо** обезщетение, както и други видове санкции.
- (49) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата **и в КПХУ на ООН**. По-специално, настоящата директива се стреми да гарантира пълно зачитане на правата на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват тяхната автономност, социалната, **икономическата** и професионалната им интеграция и участието им в живота на общността, и да насърчи прилагането на член 26 от Хартата.
- (50) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се **засили упражняването на правата на свободно движение на хората с увреждания** и да се увеличат възможностите за хората с увреждания да посещават или пътуват до друга държава **членка и по този начин да се води борба срещу дискриминацията срещу тях**, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците от действието за установяване на рамка с правила и общи условия вместо това може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Глава I

Общи разпоредби

Член I

Предмет

С настоящата директива се установяват:

- а) правилата, уреждащи издаването на европейска карта за хора с увреждания **■** като доказателство **за** статут на лице с увреждания или **за право на ползване на специфични услуги поради увреждане, с цел насърчаване на свободата на движение** на хората с увреждания **и** улесняване на краткосрочния престой на хора с увреждания в държава членка, различна от тази, в която пребивават, като им се предоставя **равен** достъп до всякакви специални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности или съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, **■**, предлагани на хора с увреждания или запазени за такива хора, **в тази държава членка, включително използващите животни придружители, и, когато е приложимо, лицата,** придружаващи или подпомагащи хората с увреждания, включително личните им **асистенти**;

- б) *правилата, уреждащи издаването на европейска карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство за правото на условия и съоръжения за паркиране, запазени за тези лица, с цел насърчаване на свободата им на движение и улесняване на краткосрочния престой на такива лица в държава членка, различна от тази, в която пребивават, като им се предоставя равен достъп до всички условия и съоръжения за паркиране, предлагани или запазени за хора с увреждания в тази държава членка, и, когато е приложимо, лица, които ги придружават или им помагат, като например техните лични асистенти;*
- в) общи образци за европейска карта за хора с увреждания и за европейска карта за паркиране за хора с увреждания.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за условията и съоръженията за паркиране и за всички ситуации, при които публични органи или частни оператори предлагат специални условия или преференциално третиране на хора с увреждания по отношение на достъпа до следните услуги, дейности и съоръжения **в контекста на краткосрочен престой**:
- а) услуги по смисъла на член 57 от ДФЕС;
  - б) услуги по превоз на пътници;
  - в) други дейности и съоръжения, **■** включително когато не са предоставени срещу възнаграждение.

2. *Държавите членки прилагат настоящата директива за периоди, по-дълги от краткосрочен престой, по отношение на притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания, които участват в програма на Съюза за мобилност, за срока на тази програма.*

Държавите членки могат също така да решат да прилагат настоящата директива за периоди, по-дълги от краткосрочен престой, за притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания, които ги посещават или пребивават на тяхна територия.

3. Настоящата директива не се прилага за:

- a) обезщетения в областта на социалната сигурност съгласно регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009;
- б) специални парични обезщетения, зависещи или независещи от вноски, или обезщетения в натура в областта на социалната сигурност, социалната закрила или заетостта;
- в) социално подпомагане, обхванато от член 24, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО;
- г) *платени или неплатени услуги, които се предоставят за дългосрочно приобщаване, хабилитация или рехабилитация на хора с увреждания;*
- д) *специални условия или преференциално третиране за достъп до услуги, предлагани на хора с увреждания, с оглед на техните индивидуални нужди и при изпълнение на допълнителни критерии, въз основа на индивидуална оценка или на решение относно правото на ползване на специфични услуги.*

4. Настоящата директива не засяга компетентността на държавите членки да определят условията за оценка и признаване на статута на лице с увреждания **или правото на ползване на специфични услуги поради увреждане** или за предоставяне на право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания. Тя не засяга компетентността на държавите членки да издават **■** удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания на национално, регионално или местно равнище, **включително решение относно правото на ползване на специфични услуги поради увреждане**.
5. Настоящата директива не **засяга** компетентността на държавите членки да предоставят или да изискват предоставянето на специални придобивки или на специални условия или преференциално третиране, като например свободен достъп или намалени тарифи за хора с увреждания, **включително използващите животни придружители**, и за лица, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания, включително личния(ите) им асистент(и).

6. Настоящата директива не засяга правата, които хората с увреждания или придружаващите или подпомагащите ги лица, включително личните им асистенти **или животни придружители**, могат да извлекат от други разпоредби на правото на Съюза или от националното право, с които се прилага правото на Съюза, включително права, с които се предлагат специфични придобивки, специални условия или преференциално третиране. **Европейска карта за хора с увреждания не се изисква като доказателство за увреждане с цел достъп или упражняване на правата, посочени в настоящия параграф, за които може да се изисква удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания в съответствие с правото на Съюза, освен ако съответната държава членка не реши да обедини националното удостоверение за хора с увреждания, картата за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания с европейската карта за хора с увреждания.**

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „гражданин на Съюза“ означава лице, което има гражданство на държава членка;
- 2) „член на семейството“ означава член на **семейството съгласно определението в член 2, точка 2 от Директива 2004/38/ЕО или по смисъла на член 3, параграф 2 от същата директива**, независимо от тяхното гражданство, на гражданин на Съюза, който упражнява правото си на свободно движение ■ ;

- 3) „хора с увреждания“ означава лица с трайна физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите;
- 4) „личен асистент“ означава лице, придружаващо или подпомагащо хора с увреждания, което е признато като такова в съответствие с националното право или практика;
- 5) „специални условия или преференциално третиране“ означава **всички** конкретни условия, включително отнасящи се до финансовите условия, или **всяко** диференцирано третиране във връзка с оказването на помощ и подкрепа **■** , предлагани на хора с увреждания или, когато е приложимо, на придружаващите или подпомагащите ги лица, включително лични асистенти или животни придружители, независимо дали тези условия или третиране се предлагат доброволно или по силата на правни задължения;
- 6) „условия и съоръжения за паркиране“ означава място за паркиране, запазено за хора с увреждания **или, когато е приложимо, за придружаващото или подпомагащото ги лице, включително лични асистенти, изключително или** като цяло, както и **всички** свързани с това предимства за паркиране или преференциални условия, предлагани на хората с увреждания **■** , независимо дали се предлагат доброволно или по силата на правно задължение;

- 7) *„краткосрочен престой“ означава посещение или престой в друга държава членка с продължителност до три месеца;*
- 8) *„животно придружител“ означава животно, което предоставя помощ или изпълнява задачи в полза на лице с увреждания в съответствие с националното право и практика.*

Член 4
Бенефициери

Настоящата директива се прилага за:

- а) *граждани на Съюза и членове на семействата, чийто статут на лица с увреждания или право на ползване на специфични услуги поради увреждане се признават от компетентните органи или служби в тяхната държава членка на пребиваване, включително, чрез удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, издаден в съответствие с националните компетенции, практика и процедури, които могат да бъдат придружавани или подпомогани от други лица, включително лични асистенти, или от животни придружители, което може да бъде обозначено с буквата „А“ на европейската им карта за хора с увреждания.*

- б) граждани на Съюза и членове на семействата, чиито права на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, са признати **от компетентните органи или служби** в държавата членка на пребиваването им, **включително** посредством карта за паркиране за хора с увреждания или друг документ, издаден в съответствие с националните компетенции, практика и процедури, **които могат да бъдат придружавани или подпомагани от други лица**, включително лични асистенти.

Във връзка с буква а), на европейската карта за хора с увреждания за лица с увреждания, които имат повишена нужда от помощ, може да бъде добавена и буквата „А“, в съответствие с националното право и практики.

Член 5

Равен достъп на хората с увреждания до специални условия или преференциално третиране █

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато притежателите на европейска карта за хора с увреждания посещават или пътуват до държава членка, различна от тази, в която пребивават, те получават достъп до всякакви специални условия или преференциално третиране, предлагани по отношение на услугите, дейностите и съоръженията, посочени в член 2, параграф 1, при равни условия като предоставените на хората с увреждания, които притежават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания **или правото на ползване на специфични услуги поради увреждане** в тази държава членка, **когато такива официални документи съществуват**.
- █

2. Освен когато е посочено друго в настоящата директива или в друг законодателен акт на Съюза, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че, *когато специалните условия или преференциалното третиране, посочени в параграф 1, включват благоприятни условия за лицата, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания, включително за личните асистенти, или специфични условия за животните придружители, тези благоприятни или специфични условия се предлагат при равни условия на лицата, придружаващи или подпомагащи притежателите на европейска карта за хора с увреждания, включително на личните асистенти, или на животните придружители.*

█

Член 6

Равен достъп до условия и съоръжения за паркиране за хора с увреждания

- 1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато притежателите на европейска карта за паркиране за хора с увреждания посещават или пътуват до държава членка, различна от тази, в която пребивават, те получават достъп до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, при равни условия като предвидените в тази държава членка за притежателите на карти за паркиране за хора с увреждания, издадени в тази държава членка.*
- 2. Освен когато е посочено друго в настоящата директива или в друг законодателен акт на Съюза, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че, когато условията и съоръженията за паркиране, посочени в параграф 1, включват благоприятни условия за лицата, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания, включително за личните асистенти, тези благоприятни условия се предоставят при равни условия на лицата, придружаващи или подпомагащи притежателите на европейска карта за паркиране за хора с увреждания, включително на личните асистенти.*

Глава II

Европейска карта за хора с увреждания и европейска карта за паркиране за хора с увреждания

Член 7

Формат, взаимно признаване, издаване и валидност на европейската карта за хора с увреждания

1. Всяка държава членка въвежда **физическа версия** на европейската карта за хора с увреждания, като следва общия стандартизиран **и достъпен** формат, посочен в приложение I. Държавите членки включват **■** във физическата версия на картата **QR код и други цифрови характеристики, които използват електронни средства за предотвратяване и борба с измамите, както е предвидено в делегираните актове**, посочени в **параграф 7, първа алинея от настоящия член, в разумен срок след приемането им и не по-късно от ... [42 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]**.
2. Европейските карти за хора с увреждания, издадени от държавите членки, се признават взаимно във всички държави членки.

3. Компетентните органи **или служби** в държавите членки издават, подновяват или отнемат европейска карта за хора с увреждания в съответствие с националните им правила, процедури и практика. Без да се засяга Регламент (ЕС) 2016/679, държавите членки гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива. Компетентният орган **или служба**, отговорна за издаването на европейска карта за хора с увреждания, се счита за администратор съгласно определението в член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 и носи отговорност за обработването на личните данни. Сътрудничеството с външни доставчици на услуги не изключва отговорността от страна на държавите членки, която може да възникне от правото на Съюза или от националното право, по отношение на нарушения на задълженията във връзка с личните данни.
4. Европейската карта за хора с увреждания се издава или подновява от държавата членка на пребиваване директно или при подаване на заявление от страна на лицето с увреждания **или от упълномощено лице съгласно националното право. Хората с увреждания трябва да бъдат информирани за възможността да кандидатстват за европейска карта за хора с увреждания, когато тя не е издадена директно.** Тя се издава или подновява **безплатно на бенефициера в рамките на същия срок, който се прилага за издаването на удостоверения за хора с увреждания, карти за хора с увреждания или други официални документи или за процедура за признаване на статута на лице с увреждания или правото на ползване на специфични услуги въз основа на увреждане. Държавите членки могат да решат да начислят такса за разходите, свързани с преиздаването на европейска карта за хора с увреждания, в случай на загуба или повреждане. Когато се начислява такава такса, държавите членки гарантират, че тя не надвишава съответните административни разходи, нито възпира хората с увреждания да поискат повторно издаване на европейска карта за хора с увреждания.**

5. Европейската карта за хора с увреждания се издава като физическа версия и се допълва от *достъпна* цифрова версия *в разумен срок, след като Комисията е определила техническите спецификации*, посочени в член 9, параграф 2, и не по-късно от... [42 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]. На хората с увреждания се дава възможност да *поискат издаването на физическата версия на картата*, на цифровата версия или и на двете. *Цифровата версия на европейската карта за хора с увреждания не съдържа повече лични данни от предвидените за физическата версия, както е посочено в приложение I. Личните данни, съдържащи се в тази цифрова версия, се криптират и се въвеждат технически предпазни мерки, за да се гарантира, че носителят за съхранение се чете само от упълномощени ползватели.*
6. Валидността на европейската карта за хора с увреждания *се определя от издаващата държава членка. Държавите членки гарантират, че европейската карта за хора с увреждания има възможно най-дълъг срок на валидност, като се взема предвид, когато е приложимо, срокът на валидност* на удостоверение за хора с увреждания, картата за хора с увреждания или друг официален документ *или продължителността на процедурата* за признаване на статут на лице с увреждания *или правото на ползване на специфични услуги, издадена* от компетентния орган *или служба* на държавата членка *на пребиваване на лице с увреждания.*

7. *До... [12 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]*
Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 14 за допълване на настоящата директива чрез:
- а) задаване на QR кода и, ако е целесъобразно, на други съвременни цифрови характеристики, които използват електронни средства за физическата версия на европейската карта за хора с увреждания, с цел предотвратяване и борба с измамите; и*
  - б) установяване на цифрови характеристики, гарантиращи сигурността на физическата версия на европейската карта за хора с увреждания, включително подходящи мерки за сигурност на личните данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, както и въпроси, свързани с оперативната съвместимост, като например общи приложения на Съюза за четене на данни, съдържащи се в цифровите характеристики на физическите версии на картата, които използват електронни средства за предотвратяване и борба с измамите.*
8. *На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 14 за изменение на настоящата директива чрез промяна на полетата за данни в стандартизирания формат за европейската карта за хора с увреждания, който се съдържа в приложение I, когато такава промяна е необходима за адаптиране на формата към техническото развитие, [ ] за предотвратяване на подправяне и измами или за справяне със злоупотреби или неправилна употреба и осигуряване на оперативна съвместимост. В тези делегирани актове на държавите членки се предоставя достатъчно време за въвеждането на такива промени.*

Член 8

Формат, взаимно признаване, издаване и валидност на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

1. Всяка държава членка въвежда **физическа версия на европейската карта** за паркиране за хора с увреждания, като следва общия стандартизиран **и достъпен** формат, който се съдържа в приложение II. Държавите членки включват във физическата версия на картата **QR код и други цифрови характеристики, които използват електронни средства за предотвратяване и борба с измамите, както е предвидено в делегираните актове**, посочени в **параграф 7 от настоящия член, в разумен срок след приемането им и не по-късно от ... [42 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]**.
2. Европейските карти за паркиране за хора с увреждания, издадени от държавите членки, се признават взаимно във всички държави членки.

3. Компетентните органи *или служби* в държавите членки издават, подновяват или отнемат европейска карта за паркиране за хора с увреждания в съответствие с националните им правила, процедури и практика. Без да се засяга Регламент (ЕС) 2016/679, държавите членки гарантират сигурността, автентичността и поверителността на личните данни, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива. Компетентният орган *или служба*, отговорна за издаването на европейска карта за паркиране за хора с увреждания, се счита за администратор съгласно определението в член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 и носи отговорност за обработването на личните данни. Сътрудничеството с външни доставчици на услуги не изключва отговорността от страна на държавите членки, която може да възникне от правото на Съюза или от националното право, по отношение на нарушения на задълженията във връзка с личните данни.
4. Европейската карта за паркиране за хора с увреждания се издава или подновява от държавата членка на пребиваване при подаване на заявление от страна на лицето с увреждания *или от упълномощено лице съгласно националното право*. Тя се издава или подновява в разумен срок от датата на подаване на заявлението, който не надвишава **90 дни, освен ако необходимите оценки не са в ход. Държавите членки могат да издават и подновяват** европейска карта за паркиране за хора с увреждания **безплатно или да начисляват такса за разходите, свързани с издаването и подновяването ѝ. Когато се начислява такава такса, държавите членки гарантират, че тя не надвишава съответните административни разходи, нито възпрепятства или възпира хората с увреждания да поискат европейска карта за паркиране за хора с увреждания.**

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че европейската карта за паркиране за хора с увреждания заменя всички съществуващи **■** карти за паркиране за хора с увреждания, издадени в съответствие с Препоръка 98/376/ЕО на национално, регионално или местно равнище, **по искане на бенефициера за издаването на такава карта и при всички случаи до ... [пет години от влизането в сила на настоящата директива]. До тази дата държавите членки могат да разрешат карти за паркиране за хора с увреждания, издадени преди ... [42 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива] в съответствие с Препоръка 98/376/ЕО, за да имат същото действие на тяхна територия като европейската карта за паркиране за хора с увреждания.**
6. Европейската карта за паркиране за хора с увреждания се издава или подновява като физическа версия. **Държавите членки могат да решат да допълнят физическата версия на картата с цифрова версия след като Комисията определи техническите спецификации**, посочени в член 9, параграф 2. **В държавите членки, в които физическата версия на картата е допълнена с цифрова версия, хората с увреждания могат да поискат издаването на картата във физическа версия, и ако желаят, както във физическа, така и в цифрова версия. Цифровата версия не съдържа повече лични данни от предоставените за физическата версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, както е изложено в приложение II. Личните данни, съдържащи се в тази цифрова версия, се криптират и се въвеждат технически предпазни мерки, за да се гарантира, че носителят за съхранение се чете само от упълномощени потребители.**

7. *До... [12 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]*
Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 14 за допълване на настоящата директива чрез:
- а) задаване на QR кода и, ако е целесъобразно, на други съвременни цифрови характеристики, които използват електронни средства за физическата версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, с цел предотвратяване и борба с измамите; и*
  - б) установяване на общи технически спецификации, гарантиращи сигурността на физическата версия на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, включително подходящи мерки за сигурност на личните данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, както и въпроси, свързани с оперативната съвместимост, като например общи приложения на Съюза за четене на данни, съдържащи се в цифровите характеристики на картите във физическа версия, които използват електронни средства за предотвратяване и борба с измамите.*
8. **На Комисията се предоставя също правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 14** за изменение на настоящата директива чрез промяна на **полетата за данни** в стандартизирания формат за европейска карта за паркиране за хора с увреждания, **установен в приложение II, когато такава промяна е необходима за** адаптиране на формата към техническото развитие, за предотвратяване на подправяне и измами **или за** справяне със злоупотреби или неправилна употреба и осигуряване на оперативна съвместимост. **В тези делегирани актове на държавите членки се предоставя достатъчно време за въвеждането на такива промени.**

ГЛАВА III

Общи разпоредби

Член 9

Цифрови версии и общи технически спецификации

- 1. Комисията приема актове за изпълнение за определяне на достъпните цифрови версии за европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания с полетата за данни, посочени съответно в приложения I и II, и за осигуряване на оперативна съвместимост.*
- 2. Комисията приема актове за изпълнение за определяне на общите технически спецификации на носителя за съхранение на цифровата карта по въпроси като проверката на валидността на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания и техния сериен номер или номер на досие, за контрол на тяхната автентичност, за предотвратяване на подправянето и измамите, за четене на тези карти в отделните държави членки, и за тяхното използване в портфейл за цифрова самоличност на равнището на Съюза.*

3. Актовете за изпълнение, посочени в параграфи 1 и 2, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 15, параграф 2.
4. *Преди приемането на акт за изпълнение Комисията се консултира с хората с увреждания и техните представителни организации, както и със съответните заинтересовани страни и експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.*²³

Член 10

Надзор и съответствие

1. Държавите членки, *с подкрепата на Комисията*, предприемат необходимите стъпки за *предотвратяване* на риска от подправяне или измами и активно се борят с неправомерното *издаване*, неправомерното използване и подправянето на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

---

²³ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

2. ***В случай че държава членка констатира сериозни или системни случаи на злоупотреба на своя територия с европейска карта за хора с увреждания или европейска карта за паркиране за хора с увреждания, издадени от друга държава членка, тази държава членка информира за това издаващата държава членка. Издаващата държава членка гарантира предприемането на подходящи последващи действия в съответствие с националното право или практика. Държавите членки обменят информация относно случаите на злоупотреба с такива карти.***
3. Държавите членки ***по целесъобразност*** извършват проверки за спазването на задълженията, произтичащи от европейската карта за хора с увреждания или европейската карта за паркиране за хора с увреждания, както и на съответните права на хората с увреждания, притежаващи такива карти, ***включително по отношение на животни придружители***, и на придружаващите или подпомагащите ги лица, включително личните им асистенти.

Член 11

Достъпност на информацията и повишаване на осведомеността

1. ***Държавите членки осигуряват публичен достъп до условията, правилата, практиката и процедурите за издаване, подновяване и отнемане на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания в достъпни формати, включително в цифрови и лесни за четене формати, а при поискване и в помощните формати, поискани от хора с увреждания.***

2. *Държавите членки предприемат подходящи мерки за повишаване на осведомеността сред обществеността и информират хората с увреждания и техните представителни организации, включително по достъпни начини, относно съществуването и условията за получаване, използване или подновяване на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания. Комисията, в сътрудничество с държавите членки, предприема кампания в европейски мащаб за повишаване на осведомеността и непрекъснато насърчава повишаването на осведомеността и разпространението на информацията относно прилагането на настоящата директива.*
3. *Държавите членки предприемат мерки за повишаване на осведомеността сред публичните органи и частните оператори относно съществуването и използването на европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания и насърчават тези органи и оператори доброволно да предлагат специални условия или преференциално третиране, както и условия и съоръжения за паркиране на хората с увреждания с възможно най-широк набор от услуги, други дейности и съоръжения.*
4. *Информацията, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се предоставя безплатно по ясен, изчерпателен, удобен за ползване и лесно достъпен начин съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, определени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882, включително чрез официалните уебсайтове на публичните органи, или чрез други подходящи средства.*

Член 12

Компетентни органи или служби, и звена за контакт

1. *Държавите членки определят един или повече компетентни органи или служби, отговорни за издаването, подновяването и отнемането на европейска карта за хора с увреждания и европейска карта за паркиране за хора с увреждания.*
2. *Държавите членки определят едно или повече национални звена за контакт за улесняване на диалога между държавата членка и Комисията относно правилното транспониране и прилагане на настоящата директива. В срок от ... [шест месеца след влизането в сила на настоящата директива] държавите членки информират Комисията за националните си звена за контакт.*

Член 13

Представителни организации на хора с увреждания

Държавите членки гарантират, че представителните организации на хората с увреждания биват консултирани активно и участват в разработването, прилагането и оценката на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

Глава VI

Делегирани и изпълнителни правомощия

Член 14

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграфи 7 и 8 и в член 8, параграфи 7 и 8, се предоставя на Комисията за срок от **пет години, считано от ...** [датата на влизане в сила на настоящата директива]. ***Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.***
3. Делегирането на правомощия, предвидено в член 7, параграфи 7 и 8 и член 8, параграфи 7 и 8, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията провежда консултации с *хората с увреждания и техните представителни организации, както и със* съответните заинтересовани страни и експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграфи 7 или 8 или член 8, параграфи 7 или 8, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок както Европейският парламент, така и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 15

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Глава V

Заклучителни разпоредби

Член 16

Прилагане и средства за защита

1. Държавите членки гарантират, че са налице подходящи и ефективни средства, с които се осигурява спазването **и прилагането** на настоящата директива.
2. Средствата, посочени в параграф 1, включват:
  - а) *разпоредби, съгласно които в съответствие с националното право и практика хората с увреждания или представителите, определени от тях и действащи от тяхно име и с одобрението на техния законен настойник, могат да обжалват решение на компетентните органи или служби относно издаването, подновяването или отнемането на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания;*
  - б) разпоредби, съгласно които хората с увреждания могат да сезират съгласно националното право съдилищата или компетентните административни органи в случай на **неспазване или нарушаване на задълженията или** правата, предвидени в настоящата директива и **■** в националните разпоредби за прилагане на настоящата директива;

в) разпоредби, по силата на които *един или повече от следните органи, както са определени в националното право*, могат да сезират съгласно националното право и процедури съдилищата или компетентните административни органи от името или в подкрепа на хора с увреждания, *в защита на техните права*, и с тяхно съгласие, във всякакви съдебни или административни производства, предвидени с оглед на изпълнението на задълженията съгласно настоящата директива:

a) публични органи;

b) частни сдружения, организации или други правни субекти, които имат законен интерес да гарантират спазването на настоящата директива, като например представителни организации на хора с увреждания.

Член 17

Неспазване и санкции

1. Държавите членки установяват правила относно *подходящи мерки, като санкции, в съответствие с националното право и практика*, приложими към *публични органи или служби или частни оператори при неспазване или нарушения* на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането на тези правила.

2. Предвидените **мерки** трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и да се придружават от ефективни коригиращи действия.

Член 18

Достъп до информация

1. Държавите членки гарантират, че **█** публичните органи оповестяват публично информацията относно специалните условия или **преференциалното третиране** или относно условията и съоръженията за паркиране, които предлагат на хората с увреждания съгласно членове 5 и 6, включително чрез своите уебсайтове, когато има такива, или чрез други подходящи средства.
- Всяка държава членка създава национален уебсайт, съдържащ обща информация относно целта и използването на европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания, включително, когато е целесъобразно, позовавания на компетентните органи или служби, отговарящи за издаването, подновяването и отнемането на такива карти. Този уебсайт включва и обща информация относно специалните условия или преференциалното третиране, предлагани от публичните органи за хора с увреждания, и пренасочва потребителите да посетят конкретни уебсайтове на съответните публични органи за по-подробна информация. Тези уебсайтове могат да съдържат такава информация и от частни оператори на национално равнище.*

2. ***Наред с това държавите членки насърчават частните оператори да осигуряват публичен достъп в достъпни формати до информацията относно специалните условия или преференциално третиране или относно условията и съоръженията за паркиране, които предлагат съгласно членове 5 и 6.***

3. Информацията, посочена в ***параграфи 1 и 2*** от настоящия член, се предоставя безплатно по ясен, изчерпателен, удобен за ползване и лесно достъпен начин, **■** чрез официалния уебсайт на частните оператори или публичните органи, когато има такъв, или чрез други подходящи средства съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, изложени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882.

4. ***В съответствие с приложимото право на Съюза, когато е приложимо, операторите на трансгранични услуги за пътнически превоз гарантират, че на пътниците, притежаващи европейска карта за хора с увреждания, се предлага ясна информация относно специалните условия или преференциалното третиране, приложими за различните етапи от пътуването им.***

Член 19

Уебстраница на Съюза

1. *До... [48 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]
Комисията създава специална уебстраница на Съюза за европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания.
Тази уебстраница на Съюза съдържа препратка към националните уебсайтове, посочени в член 18.*
2. *Уебстраницата на Съюза е достъпна на всички официални езици на Съюза, на международния жестомимичен език и на националните жестомимични езици на държавите членки, както и в достъпни и лесни за четене формати съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, изложени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882. Информацията на уебстраницата на Съюза е лесно разбираема и не надвишава ниво на сложност, по-високо от ниво В1 (средно ниво) от Общата европейска референтна рамка за езиците на Съвета на Европа.*

Член 20

Докладване и оценка

1. До... [78 месеца **от** датата на влизане в сила на настоящата директива] и на всеки **четири** години след това Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад за прилагането на настоящата директива.
2. В доклада, **посочен в параграф 1**, наред с другото, в контекста на социалните, икономическите, **технологичните и други значими** промени се разглежда използването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, **по-специално въздействието на таксите, степента, в която прилагането на настоящата директива е постигнало нейните цели и взаимодействието ѝ с други съответни правни актове на Съюза**, с цел да се оцени необходимостта от преразглеждане на настоящата директива.

Докладът включва и анализ на специфични ситуации на неравностойно положение в резултат на комбинирана дискриминация, която се разбира като дискриминация, основана на комбинация от увреждане и всякакви други основания, защитени съгласно Директива 79/7/ЕИО²⁴, 2000/43/ЕО²⁵, 2000/78/ЕО²⁶ или 2004/113/ЕО²⁷ на Съвета, със специален акцент върху жените и момичетата с увреждания.

3. *До... [54 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива] Комисията извършва оценка на всички оставащи пропуски, свързани със свободното движение на хората с увреждания. Комисията надлежно взема предвид резултата от тази оценка, когато решава дали са необходими допълнителни действия на равнището на Съюза за отстраняване на такива пропуски.*
4. Държавите членки своевременно и по искане на Комисията ѝ предоставят информацията, която ѝ е необходима за изготвянето на доклада, посочен в параграф 1.

---

²⁴ Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 г. относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, 10.1.1979 г., стр. 24).

²⁵ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22).

²⁶ Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16).

²⁷ Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37).

5. В *посочения в параграф 1 доклад* се отчитат гледните точки на хората с увреждания, **■** на съответните неправителствени организации, *по-специално* организациите, представляващи хората с увреждания, и *на заинтересованите икономически субекти*.

■

Член 21

Транспониране

1. До ... [30 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива] държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за нейното спазване. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби, считано от ... [42 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива].
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 22

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в **Официален вестник на Европейския съюз**.

Член 23

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в [...] на [...] година.

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ФОРМАТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КАРТА ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ

Текст на ЛИЦЕВАТА СТРАНА: „Европейска карта за хора с увреждания“ на английски език *и на езика или езиците на издаващата държава членка.*

ОБРАТНА СТРАНА: информация, определена от издаващата държава членка на езика или езиците на тази държава членка.

The image shows the front side of a blue European Disability Card template. It features the European Union flag (stars) and the text "BE" (representing Bulgaria) and "European Disability Card [national language]". On the right side, there is a small circular logo with the text "European Disability Card" and "European Disability Card". Below the title, there is a large white rectangular area for a photo. To the right of the photo, there is a white box containing the following fields: "A", "[national language]/Name", "[national language]/Surname", "[national language]/Date of birth", "[national language]/Card serial number", "[national language]/Date of issuance", and "[national language]/Expiry date".

1. Размерът на картата е в съответствие с *формат ID-1, предвиден в ISO/IEC 7810*.

2. На картата има:
  - снимка на притежателя на картата;
  - фамилното и собственото име на притежателя на картата;
  - датата на раждане на притежателя на картата;
  - сериен номер *или номер на досие* на картата.

3. Цветовете на картата са светлосин и тъмносин, в съответствие с изображението в настоящото приложение и се използват следните характеристики:
  - Тъмносин цвят: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
  - Светлосин цвят: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183

4. На картата са посочени **датата на издаване и** срока ѝ на валидност.
5. На картата е отбелязан кодът на държавата, ограден с пръстена от звезди, символизиращи Съюза.
6. Използваният шрифт е ARIAL Regular **или, когато това не е възможно, Sans Serif. Наличие на достатъчен контраст между цветовете на преден план и фоновите цветове.**
7. Думите „European Disability Card“ се изписват с шрифт Arial font и чрез брайлов шрифт, като се използват размерите на код Marburg.
8. Незадължителната буква „А“ (с печатарски и с брайлов шрифт) може да бъде добавена, когато картата дава право на лицето с увреждания да бъде придружавано от един или повече лични асистенти **или други придружаващи или подпомагащи лица, признати съгласно националното право или практика, или от животни придружители. Буквата „А“ може да бъде добавена и за лица с увреждания, които имат повишена нужда от помощ, в съответствие с националното право или практика.**
9. След приемането на **делегирания акт**, посочен в член 7, параграф 7, се добавят **QR код и евентуално други цифрови** характеристики, които използват електронни средства за предотвратяването на измами.

Цифровите характеристики във физическата версия на картата могат да съдържат повече лични данни от предвидените във физическата версия, посочена в настоящото приложение. Достъпът до такива данни обаче е ограничен до публичните органи на издаващите държави членки и само до упълномощени ползватели. Обработването на такива лични данни е съобразено с Регламент (ЕС) 2016/679.

10. Надписите са на английски език и на езика или езиците на издаващата държава членка. Ако държава членка желае да включи надписи на език, различен от английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, тя прави това, без да се засягат другите разпоредби на настоящото приложение. Когато държава членка поставя надпис на български или на гръцки език, тя изготвя версия на картата, в която се използват латински букви.

ПРИЛОЖЕНИЕ П

ФОРМАТ ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА КАРТА ЗА ПАРКИРАНЕ ЗА ХОРА С
УВРЕЖДЕНИЯ

ЛИЦЕВА СТРАНА

EUROPEAN PARKING
CARD FOR PERSONS
WITH DISABILITIES

[NATIONAL LANGUAGE]

[national language]/Date of issuance:

[national language]/Expiry date:

[national language]/Card serial number:

[national language]/ Issuing authority/organisation:

[national language]/Vehicle plate number (optional):

BE

ОБРАТНА СТРАНА

<p>[national language]/Surname:</p> <p>[national language]/Forename:</p> <p>[national language]/Date of birth:</p>	<p>This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned.</p> <p>[national language]</p> <p>When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes.</p> <p>[national language]</p>
--	---

1. Размерът на европейската карта за паркиране за хора с увреждания е, както следва:
  - височина: 106 mm
  - ширина: 148 mm
2. Цветовете на картата са тъмносин и жълт, както е показано на изображенията в настоящото приложение, и като се използват следните характеристики:
  - Тъмносин цвят: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
  - Жълт цвят: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0

3. Европейската карта за паркиране за хора с увреждания се разделя вертикално на две части както на лицевата, така и на обратната страна.

а) Отляво на лицевата страна на картата са поместени:

- символ с лице в инвалидна количка в тъмно синьо на жълт фон;
- **датата на издаване и** срок на валидност на картата;
- сериен номер на картата;
- наименование **█** на издаващия орган или организация;
- **ако** картата е свързана с превозно средство и държавата членка го изисква, регистрационният номер на това превозно средство; **за държавите членки, които не изискват да бъде посочен регистрационният номер, картата не съдържа съответното поле за данни.**

б) Отдясно на лицевата страна на картата:

- с главни букви са изписани думите „Европейска карта за паркиране за хора с увреждания“ на **английски език и на националните езици** на държавата членка, която я издава, **и чрез брайлов шрифт, като се използват размерите на код Marburg;**

- на заден план е кодът на издаващата държава членка, ограден с пръстена от звезди, символизиращи Съюза;
- *след приемането на делегирания акт, посочен в член 8, параграф 7, трябва да се добавят QR код и евентуално други цифрови характеристики, които използват електронни средства за предотвратяването на измами.*

Цифровите характеристики във физическата версия на картата могат да съдържат повече лични данни от данните, предвидени във физическата версия, посочена в настоящото приложение. Достъпът до такива данни обаче е ограничен до публичните органи на издаващите държави членки и само до упълномощени ползватели. Обработването на такива лични данни е съобразено с Регламент (ЕС) 2016/679.

в) Отляво на обратната страна на картата са поместени:

- фамилното и собственото име на притежателя на картата;
-
- датата на раждане на притежателя на картата;

г) Отдясно на обратната страна **на английски език и на националния език или езици на издаващата държава членка:**

- надписът „Тази карта дава право на притежателя си да ползва условията и съоръженията за паркиране, запазени за лица с увреждания в съответната държава членка“;
- надписът „При ползване картата трябва да бъде поставена в предната част на превозното средство така, че лицевата ѝ страна да е ясно видима при проверка“.

4. **■** Надписите са на **английски език и на** езика или езиците на издаващата държава членка. Ако държава членка желае да включи тези надписи на език, различен от английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки или шведски език, тя прави това, без да се засягат другите разпоредби на настоящото приложение. Когато държава членка поставя надпис на български или на гръцки език, тя изготвя версия на картата, в която се използват **■** латински букви.

■

Or. en